

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Ammatilliset perustutkinnot: arviointikriteerit ammatillisissa ja yhteisissä (YTO) tutkinnon osissa

- Yleiskielellä Opetushallituksen mukaan
- Selkokielellä

Johdanto

Arviointikriteerit kertovat,

mikä on sinun osaamisesi taso

eli kuinka hyvin osaat

- ammatillisten tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset
- yhteisten tutkintojen osien (YTOT) osaamistavoitteet.

Opintosi arvioidaan.

Saat YTO-opinnosta arvosanan eli numeron 1–5:

- Tyydyttävä 1 (T1): osaat vähän.
- Tyydyttävä 2 (T2): osaat pääasiat.
- Hyvä 3 (H3): osaat hyvin pääasiat.
- Hyvä 4 (H4): osaat oikein hyvin kaiken.
- Kiitettävä 5 (K5): osaat erittäin hyvin kaiken.

Arviointi voi olla myös hylätty.

Hylätty tarkoittaa,

että et osaa ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita.

Silloin saat ohjeet uudesta arvioinnista.

Arviotikriteerit

T1	YTO OPH:n arviointikriteerit	YTO selkokieliset kriteerit	AMMATILLISET TUTKINNON OSAT: OPH:n arviointikriteerit	AMMATILLISET TUTKINNON OSAT: selkokieliset arviointikriteerit
T1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tarvitsee ajoittain tukea rutiininomaisissa tilanteissa ▪ toimii tutuissa vuorovaikutustilanteissa asianmukaisesti ▪ tuntee osa-alueen sisältämiä peruskäsitteitä ja tietoja ▪ käyttää perustietoa kaavamaisesti ▪ arvioi suoriutumistaan 	<p>Tarvitset joskus apua tavallisissa tilanteissa.</p> <p>Olet tutuissa vuorovaikutustilanteissa asiallinen eli käyttäydyt niin, että se sopii tilanteeseen.</p> <p>Tiedät YTO-opinnon peruskäsitteitä ja tietoja.</p> <p>Käytät perustietoa vain yksinkertaisesti.</p> <p>Arvioit, miten osaat YTO-opinnon asiat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ toteuttaa työn ohjeiden mukaisesti ▪ toimii yhteistyökykyisesti ▪ tarvitsee joissakin tilanteissa lisäohjeita ▪ hyödyntää työssä tarvittavaa perustietoa ▪ muuttaa toimintaansa saamansa palautteen mukaisesti 	<p>Teet työn ohjeiden mukaan.</p> <p>Teet yhteistyötä.</p> <p>Tarvitset joissakin tilanteissa lisää ohjeita.</p> <p>Käytät perustietoa, jota hän tarvitsee työssä.</p> <p>Muutat toimintaasi, kun saat siitä palautetta.</p>

T2	YTO OPH:n arviointikriteerit	YTO selkokieliset kriteerit	AMMATILLISET TUTKINNON OSAT: OPH:n arviointikriteerit	AMMATILLISET TUTKINNON OSAT: selkokieliset arviointikriteerit
T2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ toimii pääosin omatoimisesti rutiininomaisissa tilanteissa ▪ toimii tutuissa vuorovaikutustilanteissa yhteistyökykyisesti ▪ tuntee osa-alueen keskeiset käsitteet ja tiedot ▪ käyttää perustietoa tarkoituksenmukaisesti ▪ arvioi suoriutumistaan ja tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämisen kohteitaan 	<p>Teet asiat usein itse tavallisissa tilanteissa.</p> <p>Teet yhteistyötä tutuissa vuorovaikutustilanteissa.</p> <p>Tiedät YTO-opinnon tärkeät käsitteet ja tiedot.</p> <p>Käytät perustietoa tarkoituksen mukaan.</p> <p>Arvioit, miten osaat YTO-opinnon asiat ja mitä sinun täytyisi parantaa eli tiedät vahvuudet ja kehittämisen kohteet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ toteuttaa työn oma-aloitteisesti ja ohjeiden mukaisesti ▪ toimii yhteistyökykyisesti ja vuorovaikutteisesti ▪ tarvitsee vain harvoissa tilanteissa lisäohjeita ▪ hyödyntää työssä tarvittavaa tietoa tarkoituksenmukaisesti ▪ muuttaa toimintaansa saamansa palautteen ja omien havaintojen mukaisesti 	<p>Teet työn oma-aloitteisesti ja ohjeiden mukaan.</p> <p>Teet yhteistyötä ja olet vuorovaikutuksessa muiden kanssa.</p> <p>Tarvitset vain harvoin lisää ohjeita.</p> <p>Käytät tarkoituksen mukaan tietoa, jota tarvitset työssä.</p> <p>Muutat toimintaasi, kun saat palautetta ja huomaat itse asioita.</p>

H3	YTO OPH:n arviointikriteerit	YTO selkokieliset kriteerit	AMMATILLISET TUTKINNON OSAT: OPH:n arviointikriteerit	AMMATILLISET TUTKINNON OSAT: selkokieliset arviointikriteerit
H3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ toimii omatoimisesti rutiininomaisissa tilanteissa ▪ toimii tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa yhteistyökykyisesti ▪ ratkaisee tavanomaisia ongelmatilanteita ▪ hallitsee osa-alueen keskeiset käsitteet ja tiedot ▪ käyttää tietoa monipuolisesti ▪ arvioi suoriutumistaan ja tekee ehdotuksia toimintansa kehittämiseksi 	<p>Teet asiat itse tavallisissa tilanteissa.</p> <p>Teet yhteistyötä tavallisissa vuorovaikutustilanteissa.</p> <p>Ratkaiset tavallisia ongelmatilanteita.</p> <p>Osaat YTO-opinnon tärkeät käsitteet ja tiedot.</p> <p>Käytät tietoa monin tavoin.</p> <p>Arvioit, miten osaat YTO-opinnon asiat. Lisäksi ehdotat, mitä ja miten voisit tehdä paremmin kuin nyt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti ▪ toimii yhteistyökykyisesti ja aloitteellisesti vuorovaikutustilanteissa ▪ selviytyy tavanomaisista ongelmanratkaisutilanteista ▪ hyödyntää työssä tarvittavaa tietoa monipuolisesti ▪ arvioi suoriutumistaan realistisesti 	<p>Teet työn alusta loppuun itsenäisesti.</p> <p>Teet yhteistyötä ja aloitteita vuorovaikutustilanteissa.</p> <p>Ratkaiset tavallisia ongelmia.</p> <p>Käytät monin tavoin tietoa, jota tarvitset työssä.</p> <p>Arvioit todenmukaisesti, mitä osaat ja miten onnistut työssäsi.</p>

H3	YTO OPH:n arviointikriteerit	YTO selkokieliset kriteerit	AMMATILLISET TUTKINNON OSAT: OPH:n arviointikriteerit	AMMATILLISET TUTKINNON OSAT: selkokieliset arviointikriteerit
H4	<ul style="list-style-type: none"> ▪ toimii omatoimisesti rutiininomaisissa ja vaihtelevissa tilanteissa ▪ toimii tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa yhteistyökykyisesti rakentavasti ▪ ratkaisee ongelmatilanteita käyttäen monipuolisia tapoja ▪ hallitsee osa-alueen käsitteet ja tiedot sekä tunnistaa siihen liittyviä erityispiirteitä ▪ soveltaa tietoa monipuolisesti ja perustellusti ▪ arvioi suoriutumistaan realistisesti sekä tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämisen kohteitaan 	<p>Teet asiat itse eli omatoimisesti tilanteissa, jotka ovat tavallisia tai vaihtelevat.</p> <p>Teet yhteistyötä tavallisissa vuorovaikutustilanteissa asiallisesti ja rakentavasti eli vaikutat asioihin myönteisesti.</p> <p>Ratkaiset ongelmatilanteita niin, että käytät ratkaisussa monia eri tapoja.</p> <p>Osaat YTO-opinnon käsitteet ja tiedot sekä tiedät YTO-opinnon omat, tärkeät ominaisuudet.</p> <p>Käytät tietoa monin eri tavoin ja perustelet tiedot.</p> <p>Arvioit todenmukaisesti, miten osaat YTO-opinnon asiat. Lisäksi tiedät, mitä vahvuuksia ja kehittämisen kohteita sinulla on eli mitä osaat ja mitä sinun täytyisi vielä parantaa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ suunnittelee ja toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti ▪ toimii yhteistyökykyisesti ja rakentavasti vuorovaikutustilanteissa ▪ selviytyy ongelmanratkaisutilanteista hyödyntäen monipuolisia ratkaisutapoja ▪ soveltaa työssä tarvittavaa tietoa monipuolisesti ja perustellusti ▪ arvioi suoriutumistaan realistisesti sekä tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämisen kohteitaan 	<p>Suunnittelet ja teet työn alusta loppuun itsenäisesti.</p> <p>Teet yhteistyötä ja olet vuorovaikutustilanteissa rakentava, eli vaikutat asioihin myönteisesti.</p> <p>Ratkaiset ongelmatilanteita niin, että käytät ratkaisussa monia eri tapoja.</p> <p>Käytät tietoa, jota tarvitset työssä, monin eri tavoin ja perustelet tiedot.</p> <p>Arvioit todenmukaisesti, mitä osaat ja miten onnistut työssäsi. Lisäksi tiedät, mitä vahvuuksia ja kehittämisen kohteita sinulla on eli mitä osaat ja mitä sinun täytyisi vielä parantaa.</p>

K5	YTO OPH:n arviointikriteerit	YTO selkokieliset kriteerit	AMMATILLISET TUTKINNON OSAT: OPH:n arviointikriteerit	AMMATILLISET TUTKINNON OSAT: selkokieliset arviointikriteerit
K5	<ul style="list-style-type: none"> ▪ toimii omatoimisesti ja suunnitelmallisesti rutiininomaisissa ja vaihtelevissa tilanteissa ▪ toimii vaihtelevissa vuorovaikutustilanteissa yhteistyökykyisesti ja rakentavasti ▪ ratkaisee ongelmatilanteita monipuolisilla tavoilla ja tekee kehittämissuhteita ▪ hallitsee osa-alueen käsitteet ja tiedot laajalajisesti ja syvällisesti ▪ soveltaa tietoa monipuolisesti, perustellusti ja kriittisesti ▪ arvioi suoriutumistaan realistisesti ja esittää perusteltuja ratkaisuja osaamisensa kehittämiseksi. 	<p>Teet asiat itsenäisesti eli omatoimisesti. Lisäksi toimit suunnitelman mukaan tavallisissa tilanteissa ja myös silloin, kun tilanteet muuttuvat.</p> <p>Teet yhteistyötä ja toimit rakentavasti vuorovaikutustilanteissa, joissa tilanteet vaihtuvat.</p> <p>Ratkaiset ongelmatilanteita monin eri tavoin ja teet ehdotuksia, miten asioita voisi parantaa.</p> <p>Osaat YTO-opinnon käsitteet ja tiedot laajalajisesti ja syvällisesti eli osaat paljon ja perusteellisesti.</p> <p>Käytät tietoa monin eri tavoin eli käytät tietoja erilaisissa tilanteissa. Perustelet tiedot ja olet kriittinen eli perustelet ja arvioit tietoa.</p> <p>Arvioit todenmukaisesti, miten osaat YTO-opinnon asiat. Lisäksi perustelet, mitä osaamista voit vielä parantaa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ suunnittelee ja toteuttaa työkokonaisuuden itsenäisesti ottaen huomioon muut toimijat ▪ toimii yhteistyökykyisesti ja rakentavasti haastavissakin vuorovaikutustilanteissa ▪ soveltaa työssä tarvittavaa tietoa ongelmanratkaisutilanteissa monipuolisesti ja riittävästi ▪ esittää työhön ja toimintaympäristöön liittyviä perusteltuja kehittämissuhteita ▪ arvioi suoriutumistaan realistisesti ja esittää perusteltuja ratkaisuja osaamisensa kehittämiseen ▪ ymmärtää oman työnsä merkityksen osana laajempaa kokonaisuutta 	<p>Suunnittelet ja teet työn alusta loppuun itsenäisesti. Otat huomioon myös muut ihmiset.</p> <p>Teet yhteistyötä ja toimit rakentavasti, vaikka vuorovaikutustilanne on vaikea.</p> <p>Käytät työssä tarvitsemaasi tietoa monipuolisesti ja kriittisesti, kun ratkaiset ongelmia.</p> <p>Teet ehdotuksia, jotka parantavat työn tekemistä ja työympäristöä. Perustelet ehdotukset.</p> <p>Arvioit todenmukaisesti, miten osaat opiskelemaasi asiat. Lisäksi perustelet, mitä osaamista voit vielä parantaa.</p> <p>Ymmärrät, miten työsi on osa isompaa kokonaisuutta.</p>

Lähteet

Opetushallitus. ePerusteet. Ammatillinen koulutus. <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/selaus/ammattillinen>. Viitattu 8.11.2024.

Tämä materiaali on tuotettu VIERKO-hankkeessa vuonna 2024.

VIERKO on toteutettu Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2023 myöntämällä ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksella. VIERKO on kuudenkymmenen kahden (62) koulutuksen järjestäjän yhteisponnistus. Työtä on koordinoanut Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda.

Hankkeessa on kehitetty vieraskielisen koulutuksen laatua ja kotimaisten kielten opetuksen tarjontaa ammatillisessa koulutuksessa.

Lisätietoa:

<https://www.keuda.fi/keuda/hankkeet/vierko/>

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>